

Acte d'inauguració del curs 2007-2008

Discurs del rector

Sra. Comissionada d'Universitats i Recerca, Sr. President del Consell Social, Sra. Secretària General, Sra. Palahí, rectors estats, autoritats acadèmiques, representants d'administracions, institucions i empreses, comunitat universitària, senyores i senyors,

Moltes gràcies per la vostra assistència a aquest acte acadèmic d'inici oficial del curs 2007-2008, i, d'una manera especial, a tots els que heu vingut en representació dels organismes, corporacions, empreses, associacions i altres institucions que ens donen suport.

En primer lloc voldria agrair a la senyora Teresa Palahí la seva excel·lent lliçó inaugural. Vull agrair especialment les referències que ha fet a l'interès i a la sensibilitat mostrats per la nostra universitat quant al desplegament de tecnologies al servei de tothom, i per la posada en marxa de la Càtedra d'Accessibilitat. Puc assegurar-vos, senyora Palahí, puc assegurar-vos a tots, que estem compromesos en crear entorns –tant físics com virtuals– pensats i dissenyats perquè siguin accessibles per a tothom. I això vol dir, com la nostra conferenciant d'avui ens ha recordat, entorns que siguin, alhora, respectuosos, segurs, saludables, funcionals, comprensibles i estètics. Compartim amb la nostra conferenciant el fet que nosaltres també trebalem per una societat cada vegada més justa i solidària, més harmònica i equilibrada, com ella ens ha dit.

En segon lloc, permeteu-me unes paraules de felicitació i reconeixement per a tots els que heu estat distingits amb la medalla institucional de la UPC, així com per a tots aquells a qui us ha estat lliurat el premi extraordinari de Doctorat, dins del vostre àmbit. Enhorabona a tots vosaltres, i moltes gràcies per contribuir, amb el resultat de la vostra tasca personal, a situar-nos, com a col·lectiu, en un lloc destacat.

Com ja és habitual, durant aquest acte, també hem fet un reconeixement públic als millors treballs de recerca de batxillerat, entre el que s'han presentat al premi que convoca la nostra universitat, aquest any per vuitena vegada. Vull remarcar que aquest premi s'atorga amb el patrocini de l'Obra Social de Caixa Terrassa, i amb la col·laboració del Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya, del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona, i de la Càtedra Unesco de Sostenibilitat de la UPC. Moltes gràcies a totes aquestes institucions que ho fan possible.

Als guanyadors d'aquests premis -Víctor i Yolanda-, i als finalistes -Carlos, Maria i Albert-, moltes felicitats. Sé que tots vosaltres heu escollit la UPC per refermar la vostra formació. Desitgem poder donar plena resposta a les vostres

expectatives i il·lusions en iniciar els vostres estudis universitaris. Vosaltres sou els principals protagonistes, però és just que la nostra felicitació la fem també extensiva a tots aquells que, de manera directa o indirecta, us han ajudat a aconseguir aquest reconeixement, al professorat que us ha orientat, a les escoles que us han donat suport, i a la família que de ben segur us ha donat caliu i comprensió.

Per acabar aquest capítol de reconeixements, no vull deixar de mostrar el nostre agraïment a totes aquelles persones que han fet que aquest acte sigui accessible, especialment a l'ONCE i a la Càtedra d'Accessibilitat de la UPC.

Permeteu-me ara que aprofiti aquest parlament per compartir amb vosaltres, no tant el que hem fet -que ja ha quedat recollit en la memòria presentada per la Secretària General, i en el resum de dades que hem projectat-, sinó algunes reflexions i/o preocupacions entorn als grans temes que sens dubte determinaran la nostra activitat durant aquest curs: la implementació de la Llei Orgànica d'Universitats Modificada, la reforma de la LUC, la Programació Universitària, el mapa de titulacions, l'elaboració dels nous plans d'estudi d'acord amb la nova estructura de l'Espai Europeu d'Educació Superior, i la definició i l'inici de les obres del nou campus de l'Enginyeria Industrial i la Innovació del Besòs.

Respecte la implementació de la LOUM

Per fi, després de més de dos anys de "marear la perdiz", el nou equip de la Ministra Mercedes Cabrera, està a punt de d'assolir -amb uns mesos de retard- els seus compromisos de modificar la LOU, i de desenvolupar els temes més importants, com ara el procés de selecció del professorat universitari, mitjançant el Reial Decret que regula el nou procés d'acreditació i posterior accés als cossos de Professor Titular i de Catedràtic d'Universitat, i el Reial Decret que regula el procediment d'elaboració dels nous plans d'estudi, incloses les condicions que hauran de complir aquells plans lligats a les professions regulades per Llei, per tal que els siguin reconegudes les corresponents atribucions professionals.

La veritat és que quan hom llegeix i analitza la LOUM i els esborranys dels Reials Decrets abans esmentats, es veu clarament que no es tracta d'una simple modificació destinada a resoldre només aquests temes. Aquesta Llei és realment una aposta ferma per reforçar l'autonomia universitària, i obre la possibilitat de redefinir en profunditat l'estructura i el mètode de selecció del professorat. Dependrà de nosaltres la seva correcta utilització per fer un salt endavant, semblant al que es va produir amb motiu de la LRU i de la Llei de la Ciència.

Us posaré uns quants exemples:

- Ja no hi ha Escoles Universitàries. Ara sols parlarem de Facultats i d'Escoles; per tant s'han declarat a extingir els Cossos de TEU i CEU.

- A partir d'ara, tot el professorat permanent universitari haurà de ser Doctor.
- Desapareixen, pràcticament, les àrees de coneixement.
- El catàleg de titulacions s'ha substituït per un registre de titulacions.
- S'implementa l'avaluació ex-ante i ex-post, en totes les titulacions.
- La nova estructura de les titulacions ha quedat establerta en Graus, Màsters i Doctorats.

Per tot això és molt urgent, Sra. Comissionada, accelerar el debat per a la reforma o l'adaptació de la LUC. Cal tenir present que després caldrà fer les corresponents modificacions en els nostres estatuts. Cap sistema universitari pot suportar un estat permanent de canvis legislatius com els que hem viscut durant els darrers cinc anys; canvis que, inevitablement, s'allargaran encara durant els tres propers. Les universitats públiques catalanes, a través de l'ACUP, ja fa uns mesos que estem debatint i posant en comú les diferents implicacions que tots aquests canvis ens han de representar. Fruit d'aquest debat, en breu esperem finalitzar un llibre blanc sobre el sistema universitari públic català, que posem a la vostra disposició.

Abans, però, i amb més urgència, cal definir la programació de les titulacions a Catalunya. Aquest nou mapa, atès el seu caràcter públic, ha de ser coherent tant des del punt de vista financer, com territorial, i com, òbviament, des del punt de vista socio-econòmic. Tot això lligat, a més, amb la nova estructura de Graus, Màsters Oficials, Programes de Doctorat, i Màsters propis, en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior.

A nivell intern de la UPC, també varem posar en marxa un procés de reflexió entorn a l'estructura dels estudis -sobretot pel que fa a la fase inicial-, i al voltant també del mapa de titulacions. Comptem amb la participació de 48 experts externs, que, amb les seves opinions ben fonamentades, ens ajuden a no perdre de vista la perspectiva de la societat per a la qual treballem.

És veritat que la transició de la Secundària a la Universitat s'està fent amb moltes deficiències. Però és molt fàcil dir que el motiu del fracàs és la baixa preparació de l'alumnat. Personalment, prefereixo dir que els coneixements que s'assoleixen són, simplement, diferents. Es tracta de la típica i tòpica recriminació generacional, que s'ha donat en tots els temps. Permeteu-me, si no, que us recordi una frase molt il·lustrativa que algú va pronunciar:

"Ara la nostra joventut prefereix el luxe i la vagància. Té maneres de fer grolleres i desprecia l'autoritat. Prefereix la xerrameca i divertir-se en lloc de l'honest esforç del treball. Els joves d'avui contradiuen els seus pares. Megen sense urbanitat i tiranitzen els mestres."

És important saber que aquesta afirmació la va fer Sòcrates, fa dos mil quatre-cents anys.

Ara que ja no tenim problemes de massificació, hem d'adequar l'aprenentatge del nostre estudiantat a la realitat actual. No es tracta només d'avaluar, es tracta, d'estimular-lo cap a la cultura de l'esforç i orientar-lo en el seu procés d'aprenentatge. Hem d'aprofitar el gran canvi metodològic que representa l'adaptació a l'EEES per aconseguir una millor eficiència en la formació dels nostre estudiantat. Hem de fer més ús del ventall de qualificacions. En uns moments en què el percentatge de joves que accedeix a la Universitat és molt elevat, a nosaltres ens pertoca la seva formació, i tenim la possibilitat d'afinar la qualificació entre el 5 i el 10. No oblidem que, a diferència de fa trenta anys, estem en una fase de formació inicial, en coneixements, actituds i habilitats, que s'aniran ampliant a mesura que s'incorporin al món del treball. La formació no ha d'ésser uniforme; el mercat de treball és molt divers.

Com ens deia Guy Haug fa poc més d'un any, des d'un punt de vista docent, "la millor universitat és la que aconsegueix que la gran majoria de l'estudiantat tingui èxit, i això es fa donant-li suport i una atenció més personalitzada des del principi. Tutoritzant-los en el moment d'elegir les assignatures que s'adeqüin al seu perfil", i encara va afegir: "És clau que no fracassin pel fet de tenir dificultats amb algunes assignatures".

Per tot això, durant aquest curs la nostra principal activitat s'haurà de centrar en el debat dels nous plans d'estudi, de la redefinició de la metodologia docent, de l'encaix entre l'estructura dels màsters oficials que ja hem creat, el mapa dels màsters oficials lligats a les atribucions professionals, i els màsters propis corresponents a la formació continua. Tot això, Comissionada, no ho podem fer sense unes directrius clares per part del govern de la Generalitat, sobre què s'ha de fer i a on, i com es finançarà. Serem capaços de fer això en dos mesos?. Jo crec que no; per tant, cal ser seriosos i tenir present que la majoria de les noves titulacions no podran començar fins el curs 2009-2010. Si no ho fem així, hi ha el risc que la gran oportunitat de l'EEES, quedi en el no res. Simplement canviarem les etiquetes. És això el que realment volem?. La reforma no ha de ser una simple operació de marketing, ni una cursa per veure qui hi arriba el primer.

Pel que fa a les infraestructures,

El Pla Plurianual d'Inversions 2007-2013, aprovat pel govern de la Generalitat a finals de juliol després d'un llarg procés -com és ben conegut-, tot i que representa un gran esforç pressupostari, que valorem positivament, no permetria donar resposta a totes les nostres necessitats, però sí a les més immediates.

Com molt bé coneix la Sra Comissionada, gran part de l'obra nova s'ha de finançar mitjançant l'Institut Català de Finances. Avui ja us puc comunicar que, seguint les vostres indicacions, i amb el suport del vostre equip, ja hem mantingut unes primeres converses amb l'ICF, que ens van confirmant la possibilitat d'afrontar amb garanties la configuració del nou Campus de

l'Enginyeria Industrial i la Innovació del Besòs, aplegant en un únic campus tota l'oferta de l'enginyeria industrial de Barcelona.

D'altra banda, ja és una decisió ferma que a l'entorn immediat d'aquest nou campus se situarà l'Institut de l'Energia de Catalunya, el CETaqua, la seu de l'ITER, el Centre de Recerca de Telefónica, el Centre de Recerca del MIT a Barcelona, i el Centre de Transferència de Tecnologia i Formació promogut pel Consorci de la Zona Franca.

Benvolguda Comissionada, aquesta no és l'única gran actuació que ens plantejem a nivell de la nostra universitat. Sense entrar en detalls, per no allargar aquest parlament, podríem parlar de grans actuacions a nivell de docència i recerca en tots els campus i centres de la nostra Universitat.

Tots aquests projectes s'han d'anar tirant endavant en paral·lel al que considerem una activitat normal, com és continuar augmentant i consolidant cada vegada més la nostra recerca, la generació i valorització del coneixement, que, com podreu comprovar en la nostra Memòria, continua millorant any rera any.

La bona qualitat en la formació del nostre estudiantat, queda reflectida en l'elevat grau d'acceptació per part del mercat de treball, i amb un índex d'inserció en el món laboral del 88% en els tres primers mesos, malgrat les ineficiències que encara tenim i a les quals abans em referia.

La millora també és significativa si analitzem els resultats de recerca i de transferència de tecnologia, amb un increment respecte l'any anterior del 6,5% de l'activitat de recerca contrastada, un 8,3% en el nombre de Tesis Doctorals presentades, i un 16,3% en els ingressos per convenis i projectes competitius. També voldria destacar que s'ha doblat el nombre de noves patents registrades, en relació amb l'any anterior.

Pel que fa a la projecció internacional, cada vegada es fa més evident que la mobilitat de l'estudiantat, sobretot a nivell de màster i doctorat, i la del PDI i PAS, va lligada a les referències de persones, grups de recerca i universitats que ens coneixen i que estan satisfets del nostre treball. Cal tenir-ho ben present, i és per això que estem treballant en el disseny d'un nou pla de política internacional.

No voldria acabar aquest parlament sense referir-me, encara que sigui breument, a una nova actuació lligada al nostre compromís amb la societat. Pensem que la UPC no es pot quedar al marge, des d'un punt de vista científic i tecnològic, de l'anàlisi i el debat sobre l'estat de les nostres infraestructures. Quines són les causes de l'apagada del 23 de juliol?. Per què es va produir?. El caos de rodalies era previsible?. Què s'ha fet malament?

La previsió, la prevenció i el manteniment són temes essencials. La nostra universitat compta amb experts treballant en tots aquests temes. Tenim grups i centres de recerca en producció, en transport, distribució i previsió de creixement energètic. Els resultats del debats contribuiran -estic segur- a

enriquir, fora de tota demagògia, el rigor de l'opinió pública, des del punt de vista científic i tecnològic.

Tot aquest pla de treball i, d'una manera especial, les reformes que he esmentat, ho farem gràcies a l'esforç que l'estudiantat dedica a la seva formació, i al treball i dedicació del conjunt del PAS i del PDI, que hem animar i tornar a il·lusionar, després d'uns anys en què les indefinicions i els missatges contradictoris, han contribuït a crear, com és lògic, un estat de desànim generalitzat.

Malgrat aixó, us puc assegurar que la nostra comunitat universitària -i crec que també puc parlar en nom del nostre Consell Social-, el grup UPC, i el fort entramat de centres i fundacions que constitueixen el que anomenem la "corona" de la UPC, estem il·lusionats i disposats a continuar treballant per millorar el servei que donem a la societat a la qual ens devem. Per desenvolupar la nostra tasca, sabem que comptem amb la inestimable col·laboració i confiança d'empreses, institucions i administracions, moltes d'elles aquí avui representades, i a les qual agraeixo, una vegada més, la seva presència i el seu suport.

Moltes gràcies a tots.

Declaro oficialment inaugurat el curs 2007-2008 a la UPC.